

SIVILOMBUDET

KRISTIANSAND KOMMUNE
Postboks 4
4685 NODELAND

Vår referanse
2022/1282

Deres referanse

Vår saksbehandler
Mette Jansen Wannerstedt

Dato
17.11.2022

Avslutning av besøk til boliger for personer med utviklingshemning i Kristiansand kommune

Vi viser til brev av 14. september 2022 der Kristiansand kommune orienterer om sin oppfølging av Sivilombudets anbefalinger gitt i besøksrapport publisert 27. april 2022.

Kommunen har satt ned en arbeidsgruppe som har hovedansvar for arbeidet, og det er gjennomført dialogmøte med brukere, pårørende og verger. Videre er rapporten blitt presentert for helseutvalget, som er bystyrets hovedutvalg på helse- og velferdsområdet, og for rådet for funksjonshemmede. Rapporten har også vært til orientering i kontrollutvalget og i bystyret. I oppfølgingen av anbefalingene som berører forholdet til Statsforvalteren har kommunen også hatt møte med Statsforvalteren.

Vi merker oss at kommunen har iverksatt en rekke tiltak på bakgrunn av ombudets rapport. I det videre oppsummere og kommenterer vi noen av disse tiltakene.

Avgjørelser om bruk av tvang

Kommunene har utarbeidet en sjekklister som støtte til Helsedirektoratets vedtaksmal for å sikre kvaliteten, oppfølgingen og den systematiske evalueringen av alle tvangsvedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9.

Det er også gjennomført en fagsamling om utarbeidelse og oppfølging av tvangsvedtak for avdelingsledere og miljøterapeuter i tjenesteområdet habilitering. Det er videre besluttet å gjennomføre en årlig internrevisjon av tilfeldig valgte vedtak og a-meldinger etter helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9. Formålet er å se om forbedringsarbeidet har hatt ønsket effekt.

Bruk av fysisk makt og skjerming

Arbeidsgruppen har også gått gjennom vedtakene til de personene ombudet besøkte. I flere av vedtakene er det blitt gjort endringer for å sikre at beboere ikke hindres i å forlate boligen sin eller låses inne med mindre det er nødvendig som et skadeavvergende tiltak i en nødsituasjon eller at det foreligger et lovlig vedtak eller en beslutning. I flere av sakene som

ble omtalt i rapporten har kommunen involvert HAVO ved utarbeidelse av nye vedtak og rutinebeskrivelser.

Risiko ved manglende helseoppfølging

Kommunen redegjør for tiltak for å videreføre arbeidet de var i gang med for å sikre bedre helseoppfølging av personer med utviklingshemning. Dette innebærer blant annet opplæring i smertekartlegging for alle ansatte i habiliteringstjenesten. Det opplyses også at det ved et større bofellesskap fra august 2022 vil prøves ut en ordning der en sykepleier med erfaring fra somatikk og psykisk helsearbeid vil være tilgjengelig på dagtid i ukedagene.

Sivilombudet merker seg at kommunen skal gi alle beboere tilbud om individuell plan og koordinator.

Bomiljø og fysiske rammebetingelser

Sivilombudet merker seg at kommunen arbeider med løsninger for det største bofellesskapet når det gjelder å utbedre byggetekniske utfordringer og beboersammensetting. Det går også fram at beboere og pårørende skal involveres i prosessen.

Når det gjelder bolig for enkeltbeboer oppgir kommunen at det er gjennomført midlertidige utbedringer, både for beboer og personalet. Det er likevel fortsatt behov for en bedre tilrettelagt bolig. Kommunen oppgir at de har utarbeidet oppdragsbeskrivelse, sett på tomt og at behovet for nybygg er spilt inn til kommende økonomiplanperiode.

Sivilombudet ber, på bakgrunn av funn om risikoforhold ved disse to botilbudene, om å bli orientert om status i disse prosessene innen 1. september 2023.

Bemanning og kompetanse

Vi merker oss tiltakene kommunen beskriver for å rekruttere, beholde og øke kompetansen blant ansatte i habiliteringstjenesten. Blant annet merker vi oss at det i bolig for enkeltbeboer er etablert hyppige fagmøter og strukturerte overlappsmøter. Dette er tiltak som kan være viktige for å sikre at personalgruppen jobber samlet og systematisk.

Kommunen beskriver også tiltak for å styrke ansattes kunnskap om vilkårene for bruk av tvang etter helse- og omsorgstjenestelovens kapittel 9.

Beskyttelse mot vold og overgrep

Kommunen har utarbeidet en tilleggsrutine for habiliteringstjenesten som supplement til den generelle rutinen «Seksuelt krenkende atferd eller overgrep mot voksne». Det er også satt opp nye kurs for ansatte og kurs i VIP-programmet (Veldig Interessant Person), hvor flere personer med intellektuell funksjonsnedsettelse får mulighet til å delta. Videre har kommunen fått innvilget tilskuddsmidler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet til

arbeid med TryggEst, som skal bidra til å avdekke og forhindre vold og overgrep mot risikoutsatte voksne.

Sivilombudet merker seg også at det er gjort endringer i boligen der det ble påpekt risiko i besøksrapporten.

Avslutning av besøket

Vi avslutter med dette oppfølgingen av besøket, men minner om frist 1. september 2023 for status om oppfølging om to botilbudene som nevnt over. Et eventuelt nytt besøk eller annen oppfølging vil bli gjennomført dersom Sivilombudet finner det hensiktsmessig.

For sivilombudet

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Mette Jansen Wannerstedt
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner, og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET
BARNE-, UNGDOMS- OG
FAMILIEDIREKTORATET
HELSEDIREKTORATET

HELSEDIREKTORATET
STATENS SIVILRETTSFORVALTNING
STATENS HELSETILSYN
KONTROLLUTVALGET I KRISTIANSAND
KOMMUNE